

Talen weer boven de horizon?

Van NAP naar NaB

Op 22 november jl. werd – als plechtig sluitstuk van een studiedag over knelpunten in het vreemdetalenonderwijs – door staatssecretaris Netelenbos het Nationaal Bureau moderne vreemde talen (NaB-mvt) ingesteld. Het NaB, dat is ondergebracht bij de SLO in Enschede, vormt de logische opvolger van de zogeheten Taakgroep van het Nationaal Actieprogramma moderne vreemde talen (NAP-mvt), dat tijdens het Taalcongres 1996 ten grave werd gedragen. In deze bijdrage wordt uiteengezet waar het bureau voor staat, wat het gaat doen en hoe het gaat opereren.

Vreemde talen hebben een plaats in de meest uiteenlopende vormen van onderwijs. Ze zijn voor Nederland dan ook van wezenlijk belang. Vragen rond kwantiteit en kwaliteit vereisen structureel aandacht. Die ontbreekt echter. Het eindrapport van het Nationaal Actieprogramma Moderne Vreemde talen maakte dat duidelijk. Dit actieprogramma behelsde een samenhangend pakket van maatregelen met als doel het bevorderen van een goede taakverdeling tussen alle voorzieningen voor het vreemdetalenonderwijs. Daarnaast moest het de kwaliteit stimuleren van al het vreemdetalenonderwijs dat in Nederland gegeven wordt. Activiteiten in dit kader werden onder meer in samenwerking met het bedrijfsleven en verzorgingsinstellingen ontwikkeld. In zijn algemeenheid kan geconcludeerd worden, dat de Taakgroep die uitvoering gaf aan het NAP-mvt er binnen de bestaande randvoorwaarden redelijk in geslaagd is een flink aantal voorheen los van elkaar functionerende actoren op het gebied van het vreemdetalenonderwijs in een functionerend netwerk van vraag, aanbod en expertise samen te brengen. Het ging daarbij om een gecompliceerd en divers gebied: longitudinaal in primair, secundair en tertiair onderwijs, over de volle breedte van algemeen regulier, beroeps-, commercieel en bedrijfsonderwijs.

Op het Taalcongres 1996 onthief staatssecretaris mevrouw Netelenbos de Taakgroep van haar taak. Ze stelde ons toen enigszins teleur door niet aan te geven op welke wijze de ontwikkelingen die door het NAP in gang waren gezet een vervolg zouden krijgen en hoe het belang van vreemde talen behartigd zou blijven worden. In de maanden die volgden hebben Gerard Westhoff en ik in nauw overleg met het departement de inhoudelijke en organisatorische kaders voor een nieuwe voorziening ontwikkeld. Die is in november 1996 door de staatssecretaris gepre-

senteerd: het Nationaal Bureau Moderne Vreemde Talen (NaB-mvt). Hieronder gaan we kort in op de taken van het bureau, zijn functie ten opzichte van andere actoren en de werkwijze. Het betreft een klein bureau, voorlopig slechts bekostigd voor 0,5 weektaak maar met een ambitieuze taakstelling. Naast Gerard Westhoff en mijzelf maakt Rita Adolfs er deel van uit. Een zware raad van advies moet de impact van hun activiteiten vergroten.

Primaire taken

De staatssecretaris onderscheidt drie hoofdtaken.

- Bij de uitvoering van vernieuwingen als de basisvorming, het studiehuis en de SVM-operatie in het mbo, is specifieke aandacht voor talen nodig. Het gaat dan niet alleen om eindtermen, leerplannen, toetsen, examens en leermiddelen, maar ook om opleiding en nascholing. Het is de taak van het NaB-mvt om tussen de betrokkenen afstemming en samenhang te organiseren en verder in het proces van beleidsontwikkeling tot en met beleidsuitvoering een signalerende, stimulerende, informerende, adviserende en bemiddelende rol te spelen.
- Inzichten op het terrein van de vakdidactiek moderne vreemde talen ontwikkelden zich snel. Veel van deze kennis is echter verspreid over vakgroepen, onderzoekers en niet te vergeten leraren, die uit hun dagelijkse praktijk een schat aan ervaring hebben. Deze kennis betreft alle onderwijssectoren inclusief de particuliere opleidingen. Het bij elkaar brengen van die kennis en het stimuleren van verdere kennisontwikkeling opdat alle betrokkenen hun taken efficiënter en met meer rendement uit kunnen voeren, is ook een taak van het NaB-mvt.
- In het onderwijs is een proces gaande waarbij niet alleen de onderwijsinhoud en de relatie tussen school en leerling belangrijke wijzigingen ondergaan, maar waarin ook de relatie tussen overheid, besturen, gemeenten, scholen, ouders en anderen essentieel verandert. Scholen krijgen meer verantwoordelijkheid, de overheid houdt zich op grotere afstand en concentreert zich op het scheppen van voorwaarden. Nieuwe instituties als procesmanagements moeten de implementatie van de gewenste vernieuwing mede vorm geven. Een belangrijke vraag die het NaB-mvt mee moet helpen beantwoorden is welke voorwaarden voor goed vreemdetalenonderwijs in deze situatie door de overheid gecreëerd moeten worden.

Betrokkenen

Om deze taken adequaat en efficiënt uit te kunnen voeren, onderhoudt het NaB contacten met het veld,

